

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XII. Pater, Parentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

VII.

Pecora in fundis alienis pascencia includi de jure civili nequeunt l. 39. ad L. Aquil. sed Jure Saxonico & moribus fecus. *Feltm. de inclus. animal. damnum autem datum lege aquiliâ vindicatur l. fin. C. eod. in fundis verò principis pascencia filco vindicantur l. 1. C. de fund. & saltib.*

CAP. XII.
Pater, Parentes.

Axioma I.

Patri quod fuit competens visum, alteri videri incompetens non debet, arg. l. si furioso 16. in fin. ff. de Curat. furios. Paul. de Castr. consil. 275. lib. 1. Decius consil. 181. col. 4. in princ. secund. impress. novissim. Conf. Arg. 1. consil. 86. n. 77. urget enim naturalis stimulus parentis ad cogitandum de liberis, l. 36. §. ult. ff. de excus. tut. ita filia patrem non potest inquietare, & dicere se incongrue esse dotatam. Marant. in quest. legal. dist. 10. n. 21. cum nemo melius consilium, quam pater in liberis suis, capere credatur, d. l. nec in ea 22. §. ult. ad L. Jul. de adult. l. si pater 4. C. de sponsalib. Paris. consil. 106. num. 47. vol. 4. Cravett. consil. 1. n. 2. vol. 1. utpote cujus amor inextimabilis, Baldus in l. precibus col. 6. C. de impub. substit. enixus & ardentissimus, Gloss. in l. Paulus §. Pomponius. de legat. 3. Cravett. d. consil. 1. n. 2. per l. fin. C. de Curat. furios. ut nec affectus ullus paternum amorem vincere queat, l. fin. C. de decur. l. nec in ea 22. ff. de adulter. quapropter ab aliquo redargui non debet, Paris. d. consil. n. 49. Goëdd. 1. Consil. Marp. 27. n. 35. quod patri visum est competens & utile pro tranquillitate & pace filiorum, Paris. d. consil. 106. n. 48. Paul. de Castr. consil. 108. Super primo questio. dub. 7. vol. 1. cum pater præsumatur diligenter, & bona fide ea, quæ in commodum liberorum vergunt, egisse, Bartol. in l. 2. col. 4. n. 22. vers. item quero. ff. de vulgar. substit. Mascard. de prob. concl. 1149. n. 12. Regn. Sixt. 2. Consil. Marpurg. 13. n. 16. ac optimum consilium pro filio capere, cui omnia ex voto parat. l. 220. de V. S. l. pen. ff. de bon. liberr. l. 8. §. 3. quod met. caus. Joh. Gerh. in tract. de conjug. thes. 66. n. 4. Aym. Cravett. consil. 1. n. 2.

II.

Patrem revereri oportet, & ejus jussa filius expedire necesse habet, cap. 1. distinct. 30. arg. l. 2. ff. de justit. & jur. ratio, quia ejus persona semper honesta & sancta videri debet, l. 1. l. 2. l. 9. ff. de obseq. præstand. ejusque imperio obsequi, l. liberorum 11. §. 4. vers. excusatur. ff. de his, qui not. infam. l. liber homo 13. ff. ad L. Aquil. l. si patre 22. ff. de rit. nupt. adeo ut filius familias nec velle, nec nolle dicatur habere, l. ejus est 3. de Reg. Jur. cum obsequium præstare ei teneatur, atque ita à poena & culpa excusetur, l. 4. ff. de Reg. Jur. ubi Decius & Cagnol. Goëdd. 3. Consil. Marp. 28. n. 146. Unde etiam pater ob reverentiam paternam & ex magna confidentia, quam Lex habet de patre erga liberos, non tenetur suæ administrationis rationem reddere, l. si quis 8. §. fin. C. de secund. nupt. Pinell. in l. 1. Cod. de bon. matern. p. 2. n. 20. vide Gylmann. 4. 1. vot. 33. num. 16. cum patre melior

amicus inveniri non possit, d. l. fin. in pr. C. de Curat. furios. Gloss. in l. quidam cum ff. de hered. instit. Cravett. consil. 1. n. 2. Pacian. consil. 114. n. 12. ac præsumatur optimè liberis suis providere voluisse, l. nec in ea 22. ad L. Jul. de adult. d. l. fin. in princ. C. de Curat. fur. Wesl. in parat. de tut. n. 5.

Limita, nisi lex ipsa licentiam det non obtemperandi, quo casu hætenus minuet potestatem patris, nec ita omni parentis præcepto parendum, Cujac. ad l. 6. C. ad Sc. Trebell.

III.

Pater filium non potest privare legitimâ l. si quando 35. C. de inoffic. testam. Neque tamen vivens eam filio dare tenetur l. 1. §. 21. ff. de Collat. eamque assignare potest in uno vel pluribus corporibus, l. 36. pr. C. de inoffic. testam.

IV.

Pater est legitimus administrator bonorum filii, in quibus habet usumfructum l. cum oportet. 6. C. de bon. que lib. neque perdit usumfructum in bonis filii per mortem ejus Dd. in l. 7. C. ad Sc. Terryll. Non tamen alienare potest bona filii sine decreto, Gail. lib. 2. observ. 72. n. 14. Mysf. cent. 6. obs. 61. nam patria potestas ad corrumpendum, atque effundendum patrimonium filiorum non est extendenda l. fin. §. 2. C. de sent. pass.

V.

Lis nulla potest esse inter patrem & filium, nisi de peculio castrensi vel quasi l. lis nulla. 4. ff. de judic. itemque de alimentis, de fideicommissio à patre dissipato, de injuriâ atroci ab eo illatâ, vid. Socin. reg. 164.

VI.

Pater tenetur ad onera matrimonii filiorum, suorum, Bald. in aurb. ex testamento. C. de colat.

VII.

Patri dissipanti bona sua potest interdici administratio & alimenta filio decerni, DD. in l. cum filiosam. ff. de leg. 1.

VIII.

Pater & filius censentur una eademque persona, l. fin. C. de impub. substit. Gloss. in l. si tibi §. si parius. ff. de pact. & l. quod dicitur. ff. de V. O. l. Gajus Scjus 45. ff. solut. matrim. l. pater 7. C. de pactis convent. Alciat. de præsumpt. reg. 4. præf. 31. Ancharan. consil. 82. n. 3. Ludov. Gomez. ad l. sciendum. §. legari. ff. de legationib. ratio, quia reputantur una & eadem caro, cap. commendatus 21. §. auctoritate 35. q. 3. gloss. in cap. super eo cl. 2. de testib. Socinus consil. 31. incip. Prosequendo. col. 4. vers. unde quamvis pater. vol. 1. & filius dicitur portio corporis paterni, caro patris augmentata, Chassan. consil. 53. substantia & arena patris, Bl. consil. 336. lib. 3. n. 3. Unde etiam decus vel honor filii patris, & contra esse perhibetur, Novell. 81. cap. 1. §. generaliter 1. ibi gloss. in verb. occasionem. Siquidem si patens non est bonus, utique melior non erit filius, cum potentia animi sequantur corporis temperaturam, uti concludit Galen. lib. de substant. virt. animal. cap. 6. add. & l. 1. §. apud Virian. l. ob quæ vitia 4. ff. de adul. edict. Quintilian. lib. 5. Orator. Instit. & filius præsumitur illius affectionis, cujus pater, Baldus in l. 9. ff. de Senatorib. & corpus filii, imò anima ipsa à patre est, Augustinus lib. 6. Epist. 28.

(G) 3

Ex

Ex bono enim bonus, ex malo malus nascitur. Cardan. 3. de sapient. & natus ex mala progenie præ se fert, quod sit malus, cap. si gens 10. dist. 56. Angel. in l. si quis. D. de Conf. in fin. & cap. venerabilem. ad fin. de Elect. Hinc ut stultitia hereditarius dicitur morbus à patre, Stobæus ferm. 88. ita mali animi pravus innatus est & hereditarius ac metuendus, cum natura & ingenium adeo sint affinia, ut sæpe unum pro alio sumatur, Connan. lib. 2. com. cap. 1. qua ratione etiam filius partialis contra Regem præsumitur, si pater ejus & contra Regem talis sit, Nevizan. consil. 12. n. 47. & filius æque similis, tam in otiis, quam virtutibus, Rolandus à Valle consil. 1. n. 42. lib. 1. quemadmodum vitis propagata eadem vitis est cum veteri, adeo ut licet vetus extingatur, vitis tamen propagata habens corpus separatum, dicatur pars veteris, Castrensis consil. 164. n. 3. lib. 2. conf. tamen infr. ax. XI.

De clara, axioma hoc procedere scilicet secundum fictionem, Abb. in cap. consultit. de jure patronat. per dict. l. fin. in verb. ferè. Verè enim duæ personæ sunt, prout declarat Hyppolit. de Marfil. in tract. de fidejussorib. q. 31. quod indutum propter patriam potestatem tantum, qua cessante, cessare & fictionem, dixit post gloss. in l. 2. C. qui ætate lib. 10. vid. Jas. in l. quod dicitur 12. col. n. 40. de V. O.

Limita I. obtinere, quando pater est persona privata, secus si publica. Hoc enim casu non censei eundem cum filio, tradit Barbat. consil. 20. incip. illud offeram. col. 7. vol. 2.

Limita II. quoad acquisitionem, quæ est de jure civili, non tamen quoad omnia, nisi quæ sunt in jure, Mar. Socin. in repet. cap. ad audientiam. col. 21. vers. simile adduco de homicid. vid. & Bachov. §. pater §. Institut. de testam. ord. ibidemq. Oltermaan. Item in foro conscientia, ubi de veritate agitur, Barbat. in cap. in presentia. num. 81. de probat. ubi subjicit exemplum Caroli Magni, quod etiam ponit Jason. in repet. l. si is, qui emtore. col. 1. ff. de usucapion.

IX.

Pater magis per filium periclitatur, quam filius, & magis terretur in filio, quam in semetipso, §. fin. Instit. de Nox. act. l. isti quidem §. in fin. ff. quod met. caus. gloss. in c. penitentia. dist. 3. de papia. Felin. in c. asserere. col. 1. de præsumpt. Padian. 1. consil. 66. n. 29.

X.

Pater liberis suis præjudicare non potest, l. 114. §. Divi 14. v. quod si liberis. & ibi Dd. de legat. 1. Bald. in l. 1. in fin. C. per quas person. nob. acquir. Etsi enim pater liberam à lege habeat administrationem, adeo ut ratione bonorum adventitiorum, etiam sine prætoris decreto alienare, transigere & instar Domini omnia agere possit, l. 1. C. de bon. matern. l. fin. §. fin. autem ex alienum 4. C. de bon. quæ liberis. Jas. in l. præses 12. C. de transact. Tiraquell. ad d. l. si unquam. n. 28. id tamen non absolute & liberè potest, sed necessitate demum & iusta causa urgente. Bald. cons. 357. incip. Nulla mulier. col. 2. l. 1. & consil. 215. incip. Proponitur quod investitura. col. 3. v. adverte. l. 2. ad l. 1. C. de bon. matern. & ad l. si pupillorum. §. si pater. ff. de reb. eor. qui sub tut. Franc.

Arctin. ad l. ult. §. pupill. ff. de V. O. Arius Pinell. ad d. l. 1. p. 3. n. 21. C. de bon. matern. Jas. ad l. singularia. n. 19. ff. de reb. credit. & in l. filiusam. 14. n. 9. ff. qui satisfacere cog. hoc est, æs alienum alienationem efflagitet, d. l. fin. §. fin. autem ex, C. de bon. quæ liberis. idem etiam obtinere in feudis, ubi jure hereditario non succeditur, sed sui, non patris jure liberi veniunt. ex cap. unic. §. si Capitanei. de feud. Marob. 1. feud. 14. deducunt Soc. cons. 73. n. 1. Molin. in tract. de jure Princ. q. 40. n. 113. Phil. Matth. 2. Cons. Marp. 26. n. 55. Vult. 2. eod. vol. cons. 25. n. 71. ubi ait, quod pater per novas conventiones aut dispositiones filiabus suis in jure jam ipsis quæsito præjudicare non possit, etsi Princeps sit. per l. quodcumq. 45. §. si quis 2. ff. de Verb. Obl. l. si unus 27. §. 4. vers. ante omnia. & in l. fin. ff. de pactis. l. cum maritus 29. §. fin. ff. de pactis dotalibus.

XI.

Pater magis potest honorare unum filium gratum, quam minus gratum, §. pen. in Aub. de Nupt. l. parentib. 8. C. de offic. testam. l. hacedi. & l. 6. §. 1. C. de secund. nupt. Paul. de Cast. Riminald. Corn. in l. hac consultißima. §. ex imperfecta. C. de testam. & ibi Natta in repet. q. 11. n. 65. Alex. consil. 146. Viso themate. col. fin. lib. 2. n. 13. Schurff. cons. 71. Casus super quo. n. 4. centur. 1. Consil. Argent. 1. consil. 86. n. 40.

XII.

Pari affectu sunt diligendi & defendendi parentes & patria. l. 2. ff. de justit. & jur. l. postliminium 19. §. si filius 7. ff. de capiv. & postlimin. l. honor 14. §. plebej. 4. ff. de muner. Bartol. Brixienf. in quest. juridic. 1. n. 17. Imò pro patre patriam præferendam pugnat Lælius Mancin. lib. 1. collect. c. 80. n. 3.

XIII.

Parentes semper optimum de liberis consilium capere, l. nec quicquam. ad L. Jul. de adulter. & seminis sui majorem rationem, quam extraneorum habere velle creduntur, cap. est probandum. dist. 86. quia amoris qualitas, quæ naturaliter inest, semper inesse præsumitur. Unde etiam testator tantò majori providentia prospexisse præsumitur, quantò magis & ardentius ob causam propinquæ influxum, & amoris necessitudinisque, vinculum istos dilexit. Didac. Roderic. Alvarad. de conject. ment. def. l. 3. c. 1. n. 1. & 28. & contra matris prohibitionem tutor dari non debet. l. un. C. si contr. matr. vol. tut. dat. ergo voluntas patris in divisionibus bonorum inter liberos servanda est, l. si cogitatione 21. l. filii patris 16. C. fam. l. hercis. Tiber. Decian. vol. 1. resp. 15. n. 12. Sola tamen paternæ affectionis ratio tacitum fidei commissum non inducit, l. ult. ubi gloss. & Cujac. in Papin. de his, quæ ut indign.

XIV.

Patris ac matris licet non sit par potestas, §. 1. Instit. de parr. potest. §. famina 16. Instit. de adopt. par tamen utrique debetur reverentia & pietas, l. furiosa 4. ff. de Cunt. furios. l. veluti. 2. ibidemq. Dd. ff. de justit. & Jur. l. quig. litigant 4. §. fin. l. parentes 6. ff. de in jus vocand. Roland. à Valle consil. 37. n. 13. 14. 15. vol. 3. Dec. in l. 3. C. de in jus vocand. nomb. 3. Goedd. 3. Cons. Marp. 28. num. 131.

XV.

XV.

Pater dicitur DEUS, creatione, c. abstulerit 6. 72. q. 2. cap. omnibus 20. 24. q. 1. Episcopi & Prælati, autoritate, cap. Canonica 6. 3. q. 5. cap. in scripturis 8. distincti. 96. Patriarchæ, antiquitate, cap. cum in lege 16. 23. q. 4. Pater spiritualis, sacramenti collatione, cap. de his 6. cap. omnes. 8. 30. q. 1. Pater carnalis, propagatione generis, cap. sicut ii 8. §. neesse 8. distincti. 47.

XVI.

Patris nota filium maculare non debet, l. 2. §. 2. vers. in avo. de decur. cap. nullius crimen. 1. 1. q. 4. ne patris delictum innocenti filio sit poena, d. l. 2. §. si ad tempus 5. vers. nullum. ff. eod. ratio, quia patris iniquitatem filii non portant, cap. Judæi 7. 1. q. 4. cap. convenientibus. 4. 1. q. 4. etiam post natiuitatem commissam, cap. non 10. 1. q. 4. nec parentum vitia filiis imputantur, cap. undecumq. 3. dist. 56. nec nocens eis, cap. sponsus 6. dist. 56. Dec. consil. 252. n. 6. vers. præterea dato. & parentum culpa neminem damnat, sed propria, cap. nasci 5. cap. satis 7. cap. Ismael 9. d. dist. nec odio patris prægravari debent, l. si quis 33. §. Legis 1. C. de inoffic. test. latè Palæott. in tr. de nob. & spur. cap. 55. Hartm. Pistor. 1. q. 30. n. 31. Grammatic. decis. 6. col. 6. n. 14. Pac. 1. consil. 37. n. 60.

Limita in crimine læsæ Majestatis, de quo Treutl. vol. 2. dist. 32. thes. 1. lit. k. in causa hæreseos, de qua cap. statutum. 15. in princ. de hæret. in 6. & aliis in criminibus, de quibus supra lib. 11. cap. Mors ax. antepen. vers. delicta.

XVII.

Parentibus non debent thesaurizare filii, sed contra, c. cum Apostolus 6. extr. de Censib. stultus tamen pater est, qui in vita sua bona liberis dividit. Horom. 2. feud. 14.

XVIII.

Patris familiam sequitur filius, non matris, cap. ult. extr. de convers. infidel.

XIX.

Pater non tenetur pro filio. t. e. C. ne filius pro patre.

Limita: (1.) si pater consenserit, ut filius in potestate constitutus decurio fiat, pro eo in subsidium tanquam fidejussor tenetur. l. 1. §. C. de Decur. ut & si consulto filium emancipaverit, ne pro ejus magistratu teneretur. l. fin. §. 4. ad municip. aliis si filius emancipatus Decurio fiat & pater non expresse consentiat, tacendo non obligatur. l. 1. C. de filiisfamil. Pro filiofamilias autem pater quoad damna Reipublicæ administrando data in solidum, l. 1. C. quod cum eo, qui in alien. potest. privatis autem, qui ex filii administratione læsi sunt, saltem peculiotenus tenetur l. 3. §. 13. de pecul. Nisi pater & ad actus illos, qui privatos concernunt, consenserit d. l. 1. C. & l. 7. ff. de tutel. (2.) si filiusfamilias patre consentiente eques fiat, tenetur hic pro illo impedito militem agere, ad præstanda belli servitia. l. 17. §. 1. de muner. si autem pater primæ officii publici susceptioni contradicat, tenetur saltem peculiotenus l. 6. §. 4. de Decur. (3.) si pater filio quacunque dignitatem procuraverit, onera dignitatis filius non solum, sed & pater, eoque mortuo omnes ejus heredes ferre tenentur, nec

filius id, quod pater pro eo erogavit, conferat. l. 1. §. 16. de collat. Limita. si filius post mortem patris dignitatem acquisivit l. 20. §. 6. famil. ercisc. 2. si filius vivo & consentiente patre dignitatem & militiam, ex qua ipse & ejus hæres lucrum capere possunt vel etiam alii vendere, acquisiverit, tunc enim solus filius sumtus fert & factos conferre debet.

CAP. XIII.
Patientia. Pati.

Axioma 1.

Patientia laudabilior est, quam vindicta, cap. in med. & cap. seq. 23. 1. & quidem patientia in adversitate in secreto servanda est animo, in manifesto exhibenda sunt persecutorum saluti expeditia, d. cap. 1. 23. q. 1. Unde cum patientia multa tolerentur, quia non denunciantur vel accusantur: quæ si in iudicium deducerentur, secundum justitiam punirentur cap. cum jam dudum 18. extr. de præbend. & dignit. & patientiæ præcepta non tam in ostentatione corporis, quam præparatione cordis sunt servanda, cap. 1. §. his ita 23. q. 1. patientiæ autem perfectæ signa sunt, bona reddere pro malis, non reddere mala pro bonis, cap. sex differentia 1. 23. q. 3. non immerito itaque suas & suorum injurias æquanimiter tolerare patientia dici consuevit, c. 1. in med. 23. q. 1. cum injuria propriæ personæ patienter & cum gaudio sustinenda, sed injuria DEI ulciscenda, cap. quod Christus 26. §. potest 23. q. 4.

II.

Patienti, scienti & volenti fit injuria, si in eo jus alterius laedatur, c. contingit 36. extr. de sent. excom. vid. supr. lib. 9. c. Injuria.

III.

Patientia idem operatur in incorporalibus, quod traditio in corporalibus, l. 1. §. fin. ff. de acqu. plur. arcend. ibiq. gl. & in l. si ego 11. §. de usuf. 1. de public. Salicet. in l. cum de in rem versd. ff. de usuf. n. 7. Pantfchm. 1. q. 22. n. 38.

IV.

Patientia inducit non solum præsumptionem consensus, sed & præsumptionem veritatis & solennitatis, l. si filius 4. C. de patr. potest. siquidem in his, quæ juris sunt, consensum & traditionem operatur, l. quemadmodum 46. §. 1. ff. de jur. dot. l. pen. ff. de servit. l. servitutes 20. pr. ff. de servit. urb. præd. Concenat. q. 5. lib. 2. n. 7. Quod intellige tum demum, si cum illa sit conjuncta scientia, l. 2. C. de acquir. possiss. l. item queritur 13. §. fin. ff. locat. Gloss. in l. Maniana. C. de edific. priv. sal. in l. si procurator. col. pen. circ. med. ff. de condit. indeb. Bart. in l. 1. C. de relat. n. 1. Angel. in l. si filius. C. de petit. hered. Sapia in l. qui se patris. n. 24. C. unde liber. Felin. in cap. paternitatis. col. 4. de test. Imol. in cap. cum Ecclesia Sutrina. n. 25. de causa possess. & propriet. Dec. cons. 409. n. 6. vol. 2. Cephal. cons. 272. n. 3. l. 3. per l. quam Tuberonis 7. §. 2. ff. de pecul. c. 2. de accus. in 6. gl. in clem. sepe §. quæ omnia. verb. non contradicentibus. de V. S. Quotiescunque enim præsens & ta-

(G) 4

cens